

Elkészülni, vigyázz, kész, RAJT! *avagy*

Angol telivérek indítóállásba és lószállítóhoz való szoktatása

MONTY ROBERTS EGYIK SPECIALITÁSA, AMI VILÁGHÍRŰÉ TETTE MÓDSZERÉT, A VERSENYLOVAK FELKÉSZÍTÉSE ÉS KÜLÖNBÖZŐ PROBLÉMÁINAK MEGOLDÁSA. A VILÁG SZÁMOS PONTJÁN VERSENYEZNEK OLYAN BAJNOK LOVAK, AMELYEK MONTY VAGY INSTRUKTORAI KEZEI KÖZÜL KERÜLTEK KI. TÖBB OLYAN VILÁGKLASSZIS KÖSZÖNHETI A MÓDSZERNEK KARRIERJÉT, MINT LOMITAS, CATHY HONEY, ALLEGED, JOHNNY TIVIO ÉS NIGHT MIST, HOGY CSAK NÉHÁNYAT EMLÍTSÜNK.

Pataky Katát, Monty Roberts magyarországi instruktort egy nem hétköznapi felkéréssel kereste meg Gajdos Zsolt, tenyésztő, tréner, a tavalyi Nemzeti Vágta nyertese: két szépjövőű angol telivér csikó indítóálláshoz, illetve lószállítóhoz szoktatásához kért szakszerű segítséget. Zsolt célja az volt, hogy kedvencei, Ági és Szőke első élményei mindenképpen pozitívak legyenek – a jövőbeni sikeres eredmények reményében. Elkísértem hát Katát ezen a napon, hogy beszámolhassak a látottakról.

Az első élmények alapvetően meghatározzák a (verseny)lovak későbbi viselkedését különféle (verseny) helyzetben, vagyis akár közvetlenül befolyásolhatják a teljesítményt is. Türelmetlenséggel, erőszakkal, fájdalommal is előbb-utóbb bekényszeríthetünk egy fiatal lovat egy szűk helyre – legyen az lószállító vagy startgép; vagyis megtaníthatjuk arra, hogy ha ezeket meglátja, azonnal ideges, feszült legyen, esetleg pánikba is essen félelmében.

Egy olyan érzékeny idegrendszerű, robbanékony fajtánál, mint az angol telivér ez az állapot könnyen el is érhető. Ez a módszer azonban a későbbi versenyhelyzetekben végeláthatatlan tömeges „szkanderezéshez”, életveszélyes ellenszegülésekhez és rendkívül elégedetlen lovakhoz vezet. De van más lehetőség is: megtaníthatjuk arra is, hogy bízhat bennünk, bátran követheti utasításainkat bármilyen helyzetben, nem éri bántódás. A Pataki Kata által képviselt módszer segítségével a legkisebb erőszak kizárásával rávezethetjük a lovat arra, hogy önállóan hozza meg a számunkra (és számára is) megfelelő döntést. Ezzel az „önállósággal” erősítve önbizalmát, a pozitív visszajelzések lehetőségét és a tanultak hatékonyabb elmélyülését. Én most ez utóbbi módszerről szeretnék mesélni.

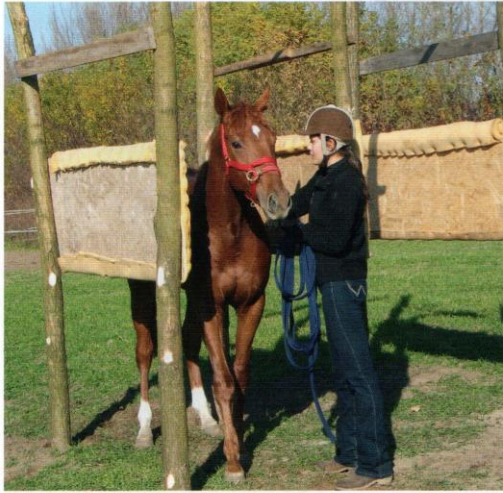
Kata előzetes aggodalma a rossz talajú pályáról, kételkedő és bizalmatlan megbízóról, valamint a rossz lelki állapotban lévő lovakról azonnal szertefoszlott, ahogy segítőtvel begördült a nyíregyházi telep tiszta udvarába, a mosolyogva eléjük siető fogadóbizottság közé. Az ott dolgozók érdeklődése és egész napos részvétele jelezte, hogy itt tényleg mindenki nyitott arra, hogy új ismeretekkel fejlessze tudását. A lovakon azonnal látszott, hogy jó bánásmód-

ban részesülnek és még soha nem érte őket rossz benyomás az embertől; mindkettő barátságosan, érdeklődően állt hozzá az aznapi új leckékhez.

Első lépések

Mint minden munkát ismeretlen lóval, Kata most is a csatlakozással kezdett. A Join-Up a lovakkal való erőszakmentes foglalkozás és képzés alapja; a lovak testbeszédén és gesztusain alapuló kommunikációs rendszer, mellyel világosan és érthetően megalapozható a bizalomra épülő kapcsolat ember és ló között. Ezután már könnyedén ment minden. Kata a „hisztis” Ágival, a ké éves angol telivér kancával kezdte a napot, aki készségesen követte minden utasítását és játszi könnyedséggel járta végig a Monty Roberts által alkalmazott alapozó gyakorlatokat a „nagy esemény” előtt. Szőkével, a határozott egyéni elképzelésekkel rendelkező ifjú ménnel a

csatlakozás után szintén nagyon jól megtalálta a közös nevezőt, és vele is gyorsan tovább tudott lépni idelátogatása fő célja felé.

Az indítóállás

Gyakori kép a galoppversenyek előtt, hogy a „sportolók” nem igazán szeretnének bepréselődni abba a fránya, szűkös „kalodába”, ahol ráadásul a szomszéd is idegesen toporzékol. Ezt a jelenséget más köntösben sok lovas tapasztalhatja egyéb helyzetekben, például a lószállítóba, idegen épületekbe vagy egy új boxba való bevezetésnél, bokrokkal, fákkal övezett erdei utakon, vagy két tárgy között való átvoglásnál. Ez teljesen természetes reakció, hiszen minden ló klauszrofóbiás, retteg a bezártságtól, a szűk helyektől; az igazi biztonságot számukra a nyílt tér jelenti, ahol könnyen észlelik a veszélyt és van hova menekülni.

Egy ilyen startgép pontosan az, ahova egy ló soha nem menne be önszántából; ráadásul a verseny előtti stressz - mely az emberekről és a többi lóról is átragad - még jobban megerősíti abban, hogy itt valami nem stimmel. Ezért nem mindegy, hogyan alakítjuk az első benyomását egy ilyen „szörnyetegről” és mennyire készítjük fel a fiatal lovat egy ilyen helyzetre.

Kata a munkát már megalapozta a csatlakozással és különböző gyakorlatokkal a körkarámban. A már együttműködő lovaktól azt kérte, hogy bármilyen félelmetesnek is tűnő helyzetet teremtett, kövessék bátran. Mindig úgy helyezkedett és időzítette a reakcióit, hogy az általa elvárt feladat legyen a ló megoldása is. Olyan gyakorlatokat végzett a lovakkal, amelyek előkészítik a szűk tér illetve a lószállító rámpájának szokatlan élményét. Az indítóállásoknál sem kért mást, mint az előzőekben, itt viszont már egy szűkebb és magasabb folyosóba kellett a lovaknak követniük ideiglenes vezetőjüket. Miután már Kata bizonyította, hogy a lovak bízhatnak benne, ezt a feladatot mindketten másodpercek alatt végrehajtották. Fokozatosan emelte a követelményt, mindig akkor lépett tovább, amikor a ló már magabiztosan teljesítette az előző szintet. Végül felkerült a lovas is és mindkét lóval minden kényszer nélkül sikeresen megtörtént a beállítás.

A lószállító

A lószállítóra való felvezetés, vagyis a szűk terekben, folyosókban való közlekedés már nem okozott komolyabb gondot egyik lónak sem - hiszen mindketten többször is „túléltek” hasonló helyzeteket a nap folyamán. Kata egy speciális elemekből álló felvezető folyosót épített, amit a sikeres próbálkozások után egyre tágtított, végül elvett a lószállító mögül. Rövid ismerkedés, szaglászás és „tapogatózás” után mindkét csikó magabiztosan, érdeklődve sétált fel a rámpán a sötét dobozba. Sőt, Ág, mindenki legnagyobb megdöbbenésére olyan természetesen követte a lószállítóba Katát, mintha csak egy virágos mezőn sétáltak volna. A felvezetést többször elismételte a lovakkal, majd a tulajdonos bevonásával is végrehajtották a feladatot.

A nap sikereihez alapvetően hozzájárult a lovak kiegyensúlyozottsága, bizalma az emberekből; Kata elmondása szerint sokkal könnyebb volt velük dolgozni, mint olyan lovakkal, akik már nagyon sok negatív tapasztalatot szereztek. A látványos haladás nagymértékben a jó nevelésnek, gondos és hozzáértő kezek munkájának köszönhető, valamint annak, hogy ménesben, legelőn cseperedtek fel a „kliensek” - lóhoz méltóan. Kata kérésére azokkal a szavakkal zárom írásom, amelyeket a hazafel vezető úton mondott, miközben a nap élményeit emésztgettük: „Minden elismerésem Gajdos Zsolté és a továbbiakban is sok sikert kívánok a lovakkal folytatott tevékenységeihez!”

Tóth Bettina

PIKEUR

**HOBBITÓL A
VERSENYFELSZERELÉSIG.**

**DERBY
1977**

**VÁSÁROLJON LEGKEDVEZŐBB
ÁRON AZ IMPORTÓRTÓL.**

KIEFFER

Az általunk forgalmazott termékek.

**DERBY LÓSPORTÁRU
KIS- ÉS NAGYKER. KFT.**

**1023 BUDAPEST, MARGIT U. 23.
TEL./FAX: 326-0951, 326-0946**

info@derbylovas.hu
www.derbylovas.hu